

Hayat Boyu Öğrenme Konusunda Yayımlanan Tez ve Makalelere İlişkin Bir İçerik Analizi: 2000-2015*

Content Analysis of Thesis and Articles Related to Life Long Learning: 2000-2015

DOI=[10.17556/jef.88957](https://doi.org/10.17556/jef.88957)

Sezin YÜKSEL**, Kerim GÜNDOĞDU***
Bertan AKYOL****, Ruken AKAR VURAL*****

Özet

Bu çalışmanın amacı 2000-2015 yılları arasında ülkemizde ‘hayat boyu öğrenme’ konusunda yayınlanmış 19 makale ve 10 lisansüstü tezin betimsel olarak içerik analizini yapmaktır. Sonuçlara göre 2004 yılından önce yayınlanmış herhangi bir makale/tez bulunmadığı; genellikle 2013 yılından sonra bu alanda yapılan çalışmaların çoğaldığı göze çarpmaktadır. Araştırmalardan elde edilen bulgular dikkate alındığında ülkemizde hayat boyu öğrenme alanındaki çalışmaların büyük bir oranının nicel araştırmalar oluşturmaktadır. Çoğunlukla algı ve tutum inceleme amacıyla yazıldığı görülmektedir. Yapılan araştırmalarda genel olarak deneysel olmayan desen kullanılmıştır. Bunların içinde tarama çalışmaları ağırlıklıdır. Araştırmalarda lisans öğrenciler ve öğretmenler ağırlıklı olarak incelenmiştir. İleri istatistikler kullanılan yapılan karma çalışmalara, derlemelere ve değişik örneklemelere başvurulması önerilebilir.

Anahtar Sözcük: hayat boyu öğrenme, yaşam boyu öğrenme, içerik analizi.

Abstract

The purpose of this research is to analyze the articles and theses about ‘life-long learning’ descriptively, published between the years of 2000-2015. Nineteen articles and 10 postgraduate theses were chosen for the content analysis based on certain criterion. According to the findings, there are no studies before the year of 2004. The number of studies dramatically increased after 2013. Most of the studies within this field in our country were quantitative. They were written to collect the perceptions or attitudes toward this topic by surveys. Non-experimental design was

* Bu araştırma, 3-6 Şubat 2016 tarihlerinde Fransa-Paris’te yapılan “IX. European Conference on Social and Behavioral Sciences” Konferansında sözü bildiri olarak sunulmuştur.

** Y.Lisans Öğrencisi, Adnan Menderes Üni., EPÖ ABD, e-posta: sezin19@yahoo.com

*** Doç. Dr. Adnan Menderes Üni., EPÖ ABD, e-posta: kerim.gundogdu@adu.edu.tr

**** Yrd. Doç. Dr. Adnan Menderes Üni., EY ABD, e-posta: bertanakyol@yahoo.com

***** Doç. Dr. Adnan Menderes Üni., EPÖ ABD, e-posta: rakarvural@gmail.com

favored by the researchers. Undergraduate students and teachers were the sample groups. More mixed method studies having advanced statistics, quality review studies are needed and various sample groups should be consulted for further research.

Key words: lifelong learning, content analysis, dissertation analysis, article analysis

Giriş

Birey öğrenme faaliyetlerine resmi olarak okulda başlamış olsa da yaşamının diğer evrelerinde bu öğrenmeyi sürdürerek topluma ayak uydurmak, meraklarını gidermek ve yeni şeyler keşfetmek zorundadır. İşte hayat boyu öğrenme kavramı buradan doğmaktadır. Hayat boyu öğrenme Avrupa Komisyonunca bilgi, beceri ve yetkinliklerin kişisel, yurttaşlıkla ilişkili, sosyal veya istihdama ilişkin bir perspektifte geliştirilmesi amacıyla hayat boyunca gerçekleştirilen tüm öğrenme faaliyetleri olarak tanımlanmıştır (Ulusal Ajans,2015).

Aslında hayatımızda hep var olan bu kavram, ilk kez 1960 yılında UNESCO tarafından ifade edilmiş ve 1972 yılında toplanan UNESCO konferansında eğitimin hayat boyu süren bir olgu olmasının gerekliliği üzerinde durulmuştur. 2000’li yıllardan itibaren bu kavrama ilişkin farkındalık oluşturulmaya çalışılmıştır. Bu bağlamda, eğitimi okul yaşı ve okul binaları ile sınırlamanın yanlış olduğu; hem okulda alınan eğitimi, hem de okul dışı eğitimi kapsayan tüm eğitsel etkinliklerin temel bileşeni olarak düşünülmesi ve eğitimi yaşam kadar uzun bir varoluşsal süreklilik olarak tasarlanmanın kaçınılmazlığı bu kavramı daha da önemli kılmıştır (Knowles 1996: 178)

Bireylerin öğrenme ihtiyaçları yalnızca okulda karşılanmamaktadır. Okulda öğrenilenlerin yanı sıra, bireyler etkileşim halinde bulunduğu aile, sosyal çevre ve farklı kurumlardan bu bilgileri farkında olarak ya da olmadan kazanabilmektedir. Çağımız bilgi çağıdır ve insanoğlunun çağa ayak uydurabilmek adına öğrenmeyi sürekli hale getirebilmeleri, yani hayat boyu öğrenmeyi kendilerine kılavuz edinmeleri gerekir. Bu bağlamda hayat boyu öğrenme toplumsal yaşamda var olan öğrenme etkinliklerinin toplamı ve beşikten mezara kadar devam eden temel bir davranış biçimi olarak ele alınabilir (Demirel, 2006; Duman, 2007; Miser, 2006).

Avrupa için önemli bir kavram olarak görülen hayat boyu öğrenme, ‘ileri eğitim, sürekli eğitim, yetişkin eğitimi, liberal eğitim,

sürekli mesleki eğitim, meslekte eğitim' gibi birçok kavramla yakın ilişkili olarak kullanılmaktadır (Beycioğlu ve Konan, 2008). Ülkemizde 2000 yılından itibaren daha sık kullanılmaya başlayan bu kavramın önemini Milli Eğitim Bakanlığı, Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü'nü kurarak göstermiştir. Bunun yanı sıra 2003 yılında DPT'nin ilgili kuruluşu olarak Türkiye Ulusal Ajansı kurulmuştur. Türkiye ulusal ajansı hibe verdiği Erasmus+ Okul Eğitimi, Mesleki Eğitim, Gençlik ve Yetişkin Eğitimi projeleriyle hayat boyu öğrenmenin yurtdışı ayağını oluşturarak destek vermektedir.

Diğer bir taraftan teknolojik anlamda yapılan gelişmeler hayat boyu öğrenme kavramını insanoğlu için cazip kılmıştır. İnsanların bir iş sahibi olduktan sonra en çok yakındıkları konu öğrenmek istedikleri bilgi veya beceri kurslarına zaman ayıramama problemidir. Günümüzde bu tür problemler sadece yüz yüze kurslar değil kişilerin kendi uygun oldukları zaman diliminde internet üzerinden istedikleri kadar izleyebilecekleri internet siteleri tarafından da çözülebilmektedir. Kitlesele çevrimiçi açık ders kavramının altında birçok site bu alanda dünya üzerinde yüz binlerce kişiye öğrenme imkanı sunmaktadır. Yabancı dil öğretiminden, matematik kimya fizik gibi temel derslerin öğretimine, bir müzik enstrümanı çalmayı öğrenmekten, ekonomi ve finans alanındaki teknik bilgilerin öğrenilmesine kadar birçok alternatif yaratacak kurs mevcut bulunmaktadır. Bireyler teknolojinin bu noktaya getirdiği öğrenme olanaklarıyla hayatlarında her zaman ve her yerde öğrenme imkânına sahip olmaktadır (Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü, 2015).

Hayat Boyu Öğrenme Becerileri

Hayat boyu öğrenmenin özünü oluşturan değerler öğrenme isteği, süreklilik, keşfetme ve bilgi elde etme şeklinde ifade edilebilir (Toprak ve Erdoğan, 2012: 69-91). Hayat boyu öğrenme hedefi olan bireyler ilk olarak ne öğrenmesi gerektiğine karar vermelidir. Daha sonra hedeflerine ulaşmak için sahip olunması gereken becerileri bilmeli ve kendisinde eksik gördüğü becerileri geliştirerek hayat boyu öğrenmeyi sürdürebilmelidir. Bu beceriler;

1)Kavrama, Anlama, Okuma ve Mantık Kurma Becerisi: Bireyler kendileri ve mesleki gelişimleri için çevrelerindeki yazılı kaynakları(kitap, dergi vb) takip etmelidir. Bunların takibini yaparken de

yararlandıkları kaynaklardaki yararlı ve yararsız bilgileri ayırt etme niteliğine sahip olmalıdır.

2) *İletişim Becerisi*: Bireyler kendini tanıyarak etkileşim içinde oldukları çevrelerine kendilerini doğru ifade edebilmeli, etkin bir dinleyici olmalı ve eleştirilere açık olabilmelidirler.

3) *Etkili Öğrenme ve Fırsatları Kullanabilme Becerisi*: Bireyler farklı bilgileri öğrenme ve farklı yöntemler geliştirip uygulayabilme yeteneğine sahip olmalıdırlar. Bunun yanında hayat boyu öğrenmeyi kullanmak isteyen bireyler iyi bir gözlemci olmalı ve karşılıklarına çıkan fırsatları değerlendirebilmelidirler.

4) *Problem Çözme ve Eleştirel Düşünme Yeteneği*: Bireyler karşılıklarına çıkan farklı durumlarda gerekli olacak bilgileri kullanabilmelidirler. Bunun yanı sıra yeni fikirler yaratarak bunları organize edebilmelidirler.

5) *İşbirliği Yapabilme ve Birlikte Çalışabilme Becerisi*: Bireyler iş yaşamlarında ve sosyal yaşamlarında bir takıma ait olup organize olarak çalışabilmeli, sorumluluklarını yerine getirebilme becerisine sahip olmalıdırlar.

6) *Bilişim Teknolojileri Kullanabilme Becerisi*: Hayat boyu öğrenmeyi kendilerine kılavuz edinmiş bireyler bilgi teknolojisindeki kaynakları iyi kullanabilmeli ve bu bilgileri organize edebilme yeteneğine sahip olmalıdır (Polat ve Odabaş, 2008). Hayat boyu eğitim ve hayat boyu öğrenme bireyin kendini geliştirmesine yönelik her tür öğrenme ortamından yararlanarak bilgi, beceri, tutum ve alışkanlıklar kazanmasını öngören bir anlayışın ifadesidir. (Sönmez 2007). Bu bilgi, becerileri ve alışkanlıkları kazanırken bireylerin hayat boyu öğrenme becerilerini bilmeleri ve bunları hayatlarına aktarmaları gerekmektedir.

Hayat Boyu Öğrenme ile Geleneksel Öğrenme Arasındaki Farklar

20.yüzyılın başlarından itibaren sanat, meslek ve teknik eğitim merkezlerinin yaygınlaşması, çeşitli kamu ve özel kuruluşların halk eğitim merkezleri yoluyla sertifikaya dayalı meslek kazandırma programları, yapılandırılmış geleneksel okula dayalı öğretime önemli ölçüde alternatif oluşturmaya başladı (Edwards ve Usher, 2001; Faris,

2004). Bu alternatifler sonucunda hayat boyu öğrenme terimi ortaya çıkararak bireylere yaşamları boyunca devam eden öğrenme süreçleri olarak tanımlandı. Bunun yanı sıra hayat boyu öğrenme, bir grup UNESCO uzmanı tarafından geliştirildi ve 1990'ların ortalarında güçlü bir şekilde vurgulanmaya ve kullanılmaya başlanarak 'beşikten mezara öğrenme' olarak ifade edildi (EC, 2003).

Community College (İngiliz Columbia,1974) Görev Gücü başlıklı raporunda hayat boyu öğrenme kavramından şöyle bahsetmiştir:

“Öğrenme doğal ve gerekli bir insan etkinliğidir ve eğitim kurumları ile sınırlandırılmaz. Toplumun gerçek olaylarının yanı sıra eğitim tesisleri içinde oluşan hayat boyu süren bir süreçtir. Bu nedenle halk eğitim merkezi temel amacı, öğrenme fırsatları sağlamak ve daha geniş toplum genelinde öğrenmeye teşvik etmektir.”(Faris, 2004)

Hayat boyu öğrenmenin amacı, bireylerin bilgi toplumuna uyum sağlamaları ve bu toplumda yaşamlarını daha iyi kontrol edebilmeleri için ekonomik ve sosyal hayatın tüm evrelerine aktif bir şekilde katılımlarına imkân vermektir (Berberoğlu, 2010). Bunun yanında, hayata etkin biçimde katılan bireylerin kendi kendilerine öğrenme becerilerini elde etmesi de kaçınılmazdır. Problemi belirleme, karar verme, izleme, değerlendirme ve bu problem çözme gibi beceriler bireyin hayatını devam ettirebilmesi bakımından yaşamsal öneme sahiptir (Senemoğlu, 2001)

Liteartürde hayat boyu ve geleneksel öğrenme arasındaki dört özellikten söz edilmektedir (CERI, 2001). Geleneksel öğrenmede öğretmen bilgi kaynağıdır ve öğrenenler bilgiyi öğretmenden alarak öğrendiklerinin aynısını yaparlar yani yaratıcılık sınırlıdır. Bu öğrenme türü ilköğretimden yükseköğretimi kapsamakta ve çoğunlukla eğitim programı temellidir. Diğer bir ifadeyle sınırlı öğrenme olanaklarıyla gereksinim karşılamaya yönelik bir öğrenme türü de denilebilir. Geleneksel öğrenmede ise öğretmenler başlangıçta öğretme içeriğiyle ilgili temel eğitimi alırlar, bilgi kaynağı konumundadırlar ve daha sonra eksik oldukları konuları hizmet içi eğitimle tamamlarlar. Geleneksel öğrenmeye öğrenenler açısından bakıldığında ise öğrenenler teste tabi tutularak yetkinlik düzeyleri belirlenir. Bu olgu bilgisayar programlarında yazılan kodların çalışıncaya dek sürekli denenmesine

benzetebilir, yani mekanik bir süreçtir. Hayat boyu öğrenme kavramı ise grupla öğrenmenin birbirinden öğrenerek farklı bakış açılarının geliştirildiği, dolayısıyla yaratıcılıkların ön planda olduğu ve sınırların kalktığı bir öğrenme sürecidir. Çünkü bireyler gerçek yaşam koşullarına dayalı bir öğrenme ortamında yaparak yaşayarak ve grupla daha etkili öğrenir. Hayat boyu öğrenme anlayışını benimseyen eğitimciler ise öğrenmelerini sürekli hale getirerek yeni bilgilere, deneyimlere erişerek öğrenenlerini geliştirme bakış açılarını genişletme fırsatı bulurlar. Hayat boyu öğrenmede öğrenen ne öğreneceğine karar vererek örgün ve yaygın tüm öğrenme olanaklarından yararlanarak hedeflerine ulaşır. Her hedef yeni bir hedefi doğuracağı düşünülürse Hayat boyu öğrenmeyi ilke edinen bireyler için bu kavram sonsuz ve kişileri hayatın her evresinde etken kılan bir döngüye benzetilebilir.

Hayat boyu öğrenme, geleneksel ve örgün eğitimin yetersiz olduğu ve sanayinin ve toplumun ihtiyaçlarına cevap veremediğinin düşünöldüğu veya fark edildiği için bireyler tarafından kolay kabul edilmiştir. Bu yüzden örgün eğitimin bir alternatifi değil, örgün eğitimde eksik ve yetersiz kalan verilerin sonradan tamamlanması veya daha önce keşfedilmemiş yeteneklerin keşfedilmesi olarak kabul edilmiştir (Berberoğlu, 2010). Teknolojide yaşanan değişim ve gelişim; yönetsel örgütlenme ve bu kapsamdaki bilgiye duyulan gereksinim ve dünyada yaşanan baş döndürücü gelişmeler beceri gelişimini hızlandırma bakımından hayat boyu öğrenme kavramına olan ilgiyi de özellikle artırdı (Cheallaigh, 2001). Hem teknolojik gelişmeler hem de insanların kendilerini geliştirmeleri adına hayat boyu öğrenme kavramı büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle hayat boyu öğrenme ile ilgili yapılan araştırmalarda son yıllarda bu kavrama önem verildiği görölmektedir. Fakat bu alanda yapılan akademik çalışmalar incelendiğinde hayat boyu öğrenme kavramı ile ilgili yapılan çalışmaların azlığı dikkati çekmektedir.

Bu çalışmanın amacı hayat boyu öğrenme konusunda yazılmış makale ve tezleri inceleyerek bu konuda ileride yapılabilecek çalışmalara ışık tutmaktır.

Yöntem

Araştırma Modeli

Doküman incelemesine dayalı nitel bir araştırma olan bu araştırmada içerik analizi yöntemine başvurulmuştur. İçerik analizi sözel, yazılı ve diğer materyallerin nesnel ve sistematik bir şekilde incelenmesine olanak tanıyan bilimsel bir yaklaşımdır (Tavşancıl ve Aslan, 2001). İçerik analizi yoluyla verileri tanımlama ve verilerin içinde saklı gerçekleri ortaya çıkarmak amaçlanmaktadır (Gülbahar ve Alper, 2009). Bu çalışma hayat boyu öğrenme alanında yayınlanan tez ve makalelere yönelik bir içerik analizi örneği olması, Türkiye’de YÖK tez veritabanı ve ULAKBİM veri tabanları tarafından dizinlenen eğitim dergilerinde yayınlanan makalelerin niteliğine yönelik yeterli içerik analizi çalışması bulunmaması ve çalışmadan elde edilen bulguların bu alandaki tez ve makalelerin niteliği konusunda eğitim araştırmacılarına bilimsel bilgi sağlaması bakımından önemlidir

Kapsam

Bu çalışmanın evrenini Türkiye’de YÖK veritabanında bulunan on adet tez ve ULAKBİM veri tabanları tarafından dizinlenen 19 adet eğitim konulu dergide 2000-2015 yılları arasında yayımlanan bütün tez ve makaleler oluşturmaktadır. Çalışmanın konusunu yansıtan uygun yayınlara ulaşabilmek için amaçlı örneklem yöntemi kullanılmıştır ve ‘hayat boyu öğrenme’ ve ‘hayat boyu öğrenme’ anahtar kelimelerinin taraması yapılmıştır.

Veri Toplama Aracı

Bu çalışmada Türkiye’de 2000-2015 yılları arasında hayat boyu öğrenme ile ilgili yazılmış tezler ve makaleler incelenmiştir. Araştırma sonucu ulaşılan makale ve tezlerin analizini yapmak için Sözbilir ve Kutu (2008) tarafından geliştirilen ve Ozan ve Köse (2012) tarafından revize edilmiş makale ve tez sınıflama formu kullanılmıştır.

Verilerin Analizi

Bu araştırmada, verilerin analiz edilmesi amacıyla içerik analizi tekniği kullanılmıştır. İçerik analizinde temelde yapılan işlem, birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve bunları okuyucunun anlayabileceği bir biçimde organize ederek yorumlamaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2004).

Bulgular

Tür ve Yönteme İlişkin Bulgular

Türkiye’de ULAKBİM ve YÖK veri tabanları tarafından dizinlenen eğitim dergilerinde ve tez veri tabanlarında 2000-2015 yılları arasında yayımlanan tez ve makalelerin türleri incelendiğinde kestirimsel çalışmaların diğer tez ve makale türlerine oranla daha fazla tercih edildiği (%47.4),bunu betimsel çalışmaların (%37.1) ve nitel analiz çalışmalarının(%) izlediği görülmektedir.

Araştırmalardan elde edilen bulgular dikkate alındığında ülkemizde hayat boyu öğrenme alanındaki çalışmaların büyük bir oranının nicel araştırmaların (%79.3) oluşturduğu ve bunu nitel çalışmaların (%13.8) ve karma çalışmaların (% 6.9) takip ettiği tespit edilmiştir. Kullanılan araştırma yöntemleriyle ilgili ayrıntılı sonuçlar Tablo 1’de verilmektedir.

Tablo 1. Araştırma Yöntemlerine İlişkin Veriler

Yöntem	f	%
Nicel	23	79.3
Nitel	4	13.8
Karma	2	6.9
Toplam	29	100

Yayımlanma Yıllarına İlişkin Bulgular

2000-2015 yılları arasında hayat boyu öğrenmeyle ilgili tez ve makaleler incelenerek toplamda 10 tez ve 19 makale içerik analizine tabi tutulmuştur. İçerik analizi yapıldığında tez ve makalelerin 23 tanesinin (%79.3) 2011-2015 yılları arasında, 4 tanesinin (%13.8) 2008-2010 yılları arasında, 2 tanesinin ise (%6.9) 2007-2004 yılları arasında yayımlandığı görülmektedir. Hayat boyu öğrenme konusu ile ilgili tez ve makaleler tarandığında 2004 yılı öncesi herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. İncelenen makale ve tezlerin yayımlanma yılına ilişkin frekans ve yüzde değerleri Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Yayımlanma Yılına İlişkin Veriler

Kategori	f	%
2000-2003	0	0
2004-2007	2	6.9
2008-2010	4	13.79
2011-2015	23	79.31
Toplam	29	100

Düzeyle İlişkin Bulgular

Elde edilen analiz sonuçlarına göre hayat boyu öğrenme ile ilgili yapılan araştırmaların çoğunluğu (%80) yüksek lisans düzeyindedir. Doktora düzeyinde yapılan çalışmalar az olmakla birlikte Türkiye’de bu alanda sadece 2 tane (%20) doktora tezine ulaşılmıştır. Yayınlanan tezlerin türüne ilişkin frekans ve yüzde değerleri Tablo 3’de verilmiştir.

Tablo 3. Lisansüstü Tezlerin Düzeyine İlişkin Veriler

Düzye	f	%
Master	8	80
Doktora	2	20
Toplam	10	100

İnceleme Türlerine İlişkin Bulgular

ULAKBİM VE YÖK veri tabanı incelendiğinde yayınlanan tez ve makalelerin büyük çoğunluğunda (%69) araştırma/inceleme türü kullanıldığı tespit edilmiştir. Bu konuda kuramsal türde olan çalışmaların sayısı 9 tane (%31) ile sınırlı görülmüştür. İncelenen makale ve tezlerin türleri Tablo 4’de verilmiştir.

Tablo 4. Tez/Makalenin Türüne İlişkin Veriler

Kategori	f	%
Araştırma/İnceleme	20	69
Kuramsal (Derleme)	9	31
Toplam	29	100

Yazılma Amacına İlişkin Bulgular

Hayat boyu öğrenme ile ilgili yazılan tez ve makalelerin çoğunlukla algı ve tutum inceleme amacıyla (%47.5) yazıldığı görülmektedir. Bunun yanı sıra araştırma sonucunda bu tez ve makalelerin 7 tanesinin (%17.5) uygulama amacıyla, 5 tanesinin (%12.5) program değerlendirme amacıyla, 4tanesinin(%10) literatür incelemesi amacıyla, diğer 4 tanesinin(%10) ise model önerisi amacıyla yazıldığı görülmektedir. Bu alanda karşılaştırmalı betimleme amacıyla yazılan makale ve tezlerin sayısı sınırlı olup 1 tane (%2.5) olduğu görülmektedir. Konuyla ilgili veriler Tablo 5’de verilmiştir.

Tablo 5. Eserlerin Yazılma Amacına İlişkin Veriler

Amaç	f	%
Düşünce/algı/tutum incelemesi	19	47.5
Uygulama	7	17.5
Program/İncelemesi/Değerlendirmesi	5	12.5
Literatür/doküman incelemesi	4	10.0
Model önerisi	4	10.0
Karşılaştırmalı betimleme	1	2.5
Toplam	40	100

Desen/Yönteme İlişkin Bulgular

Araştırma sonucu elde edilen verilere göre hayat boyu öğrenme konusunda yapılan araştırmalarda genel olarak deneysel olmayan desen kullanılmıştır (%79.3). Deneysel olmayan desenler incelendiğinde bu çalışmaların 13'ünün (%34.2) betimsel tarama, 6'sının (%15.8) ilişkisel tarama, 2 tanesinin (%6.9) karşılaştırmalı, 1 tanesinin (%3.4) yapısal eşitlik modeli ve 1 tanesinin (%3.4) ölçek geliştirme yöntemi kullanılarak yapıldığı belirlenmiştir. Hayat boyu öğrenme konusunda literatür taraması sonucu deneysel olarak yapılmış bir çalışma bulunmamaktadır. Ayrıca ilgili tablo incelendiğinde etkileşimli desenler ile yapılan toplamda 3 (%10.3) olduğu ve bu çalışmaların 2 tanesinin betimsel tarama (%6.9) ve 1 tanesinin olgu bilim çalışması (%3.4) olduğu görülmektedir. Karma desenlerle yapılan toplamda 2 (%6.9) çalışmanın yapıldığı görülmektedir. Açıklayıcı ve keşfedici yöntemler ile ilgili veriler Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6. Desen/Yönteme İlişkin Veriler

	Araştırma Deseni	Araştırma Yöntemi	f	%
NİCEL	Deneysel	Gerçek deneysel	0	0
		Yarı deneysel	0	0
		Zayıf deneysel	0	0
		Tek denekli	0	0
		Ara toplam	0	0
	Deneysel Olmayan	Betimsel tarama	13	44.8
		İlişkisel tarama	6	20.7
		Karşılaştırmalı	2	6.9
		Ölçek Geliştirme	1	3.4
		Yapısal eşitlik	1	3.4
NİTEL	Etkileşimli	Kültür analizi	0	0
		Olgu bilim	1	3,4
		Kuram oluşturma	0	0
		Durum çalışması	0	0
		Eleştirel çalışma	0	0
		Eylem araştırması	0	0
		Betimsel Tarama	2	6,9
	Ara toplam	3	10,3	
	Etkileşimsiz	Kavram analizi	0	0
		Döküman analizi	1	3.4
Meta analiz		0	0	
KARMA	Karma	Diğer	1	3.4
		Açıklayıcı	1	3.45
		Keşfedici	1	3.45
		Çeşitleme	0	0
		Ara toplam	2	6.9
Toplam			29	100

Katılımcı Gruplarına İlişkin Bulgular

ULAKBİM’de yayınlanan makalelerin ve YÖK veri tabanında yayınlanan tezlerin örneklem düzeyi dağılımı ile ilgili bulgulara yer verilmiştir. Elde edilen bulgulara göre, en fazla lisans düzeyinden ve öğretmenlerden örneklem alınan çalışmalar yapıldığı görülmektedir. İlgili veriler Tablo 7’de verilmiştir.

Örneklem Grubu	f	%
Okul Öncesi	0	0.0
İlköğretim 1-5	3	10.3
İlköğretim 6-8	2	6.9
Ön lisans	1	3.4
Lisans	6	20.6
Lisansüstü	0	0.0
Öğretmenler	6	20.7
Yöneticiler	3	10.3
Veliler	0	0.0
Öğretim Elemanları	2	6.9
Ders kitabı-Edebi Metin	4	13.8
Diğer	2	6.9
Toplam	29	100

Tablo incelendiğinde, lisans düzeyi ve öğretmenlerden alınana çalışmaların eşit olduğu ve toplamda her birinden örneklem alanın çalışma sayısı 6 tane (%20.7) olduğu görülmektedir. Araştırmada, ikinci olarak ders kitaplarının örneklem olarak alındığı bulunmuştur. Araştırma sonuçları incelendiğinde hayat boyu öğrenme konusunda okul öncesine, lisansüstü öğrencilerine ve velilerle yönelik yapılan çalışmaların olmadığı görülmektedir.

Örneklem Tekniklerine İlişkin Bulgular

Konu ile ilgili yayınlanan tez ve makalelerin örneklem seçim şekli hakkında betimsel bulgular yer almaktadır. İlgili veriler tablo 3.8 ve Grafik 5’de verilmiştir.

Örneklem Seçim Şekli	f	%
Rastgele	7	24.1
Kolay Ulaşılabilir	7	24.1
Amaca Uygunluk	12	41.4
Evrenin Tamamı	0	0
Belirtilmemiş	3	10.4
Diğer	0	0
Toplam	29	100

Araştırma bulgularına göre örneklem seçiminde araştırmacılar genellikle örneklemin amaca uygun olmasına göre örneklemlerini belirlemiştir. Araştırmalarda 12 tane (41.4) amaca uygun örneklem, 7 tane (%24.1) rastgele örneklem, 7 tane (%24.1) kolay ulaşılabilir örneklem türü bulunmaktadır. Konuyla ilgili yapılan 3 çalışmada ise örneklem türü belirtilmemiştir.

Veri Toplama Araçlarına İlişkin Bulgular

Yapılan araştırmalar ışığında incelenen makale ve tezlerde genellikle algı ve tutum incelemesi yapmak için likert tipi(%51,5) yöntem kullanıldığı söylenebilir. Bunun yanında nitel araştırmaların azlığı göze çarpmakta ve nitel yöntemlerden araştırmacılar sadece görüşme tekniği özellikle de yarı yapılandırılmış görüşmeyi (%9,1) tercih ettiği sonucuna varılmaktadır.

Tablo 3.9. Veri Toplama Araçlarına İlişkin Veriler

		f	%
Görüşme	Yapılandırılmamış	1	3,03
	Yarı Yapılandırılmış	3	9,1
Algı/Tutum	Likert	17	51,5
	Açık Uçlu	2	6,06
Başarı Testleri	Çoktan Seçmeli	1	3,03
	Açık Uçlu	1	3,03
Döküman	Dökümanlar	8	24,2
	Toplam	33	100

Veri Analiz Tekniklerine İlişkin Bulgular

Tablo 10’da görüleceği üzere, veri analiz teknikleri incelendiğinde makaleler ve lisansüstü tezlerde 25 kez betimsel, 32 kez kestirimsel ve 10 kez de nitel analiz teknikleri kullanılmıştır.

Betimsel analiz yapılan tez ve makalelerin 9’ünde frekans/yüzde değerleri, 9’unda ortalama/standart sapma değerleri, 3’ünde grafikte gösterim tercih edilmiştir. Kestirimsel analizlerin yapıldığı tez ve makalelerde en çok t-testi (f=13), ANOVA (f=9), faktör analizi (f=3) non-parametrik testler (f=2) ve korelasyon analizi (f=1) kullanılmıştır. Nitel analiz teknikleri incelendiğinde ise tez ve maka-

lelerde sırasıyla içerik analizi (f=4) ve betimsel analiz (f=4) tercih edildiği söylenebilir.

Tablo 3.10. Veri Analiz Tekniklerine İlişkin Veriler

Kategori	Alt kategori	f	%
Betimsel	Frekans/yüzde	9	13.4
	Ortalama/Standart sapma	9	13.4
	Grafikle gösterim	3	4.5
	Diğer	4	6
Kestirimsel	Korelasyon Analizi	1	1.5
	t-testi	13	19.4
	ANOVA (Varyans analizi)	9	13.4
	ANCOVA (Kovaryans analizi)	0	0
	Faktör Analizi	3	4.5
	Regresyon Analizi	0	0
	Non-Parametrik Testler	2	3
	Diğer	4	6
Nitel	İçerik analizi	4	6
	Betimsel analiz	4	6
	Belirtilmemiş	1	1.5
	Diğer	1	1.5
Toplam		67	100

Sonuç ve Tartışma

Bir alanda yapılan araştırmalara ilişkin yönelimlerin/eğilimlerin ne olduğunun araştırılması, diğer araştırmacılara yapılması gerekenler veya alandaki eksiklikler açısından ışık tutabilir; çalışanlara rehberlik edebilir; alana yönelik farkındalık yaratabilir ve o alanda yazılmış olan literatüre katkı sağlayabilir. Bu çalışmada hayat boyu öğrenme kavramını konu alan makale ve tezlerin yayınlandığı yıl, tez ve makalelerin türü, yazılma amacı, deseni, yöntemi, örnekleme, örneklem seçim şekli, veri toplama araçları, veri analiz teknikleri gibi değişkenler açısından analiz edilmesi amaçlanmıştır. Makale ve tez sınıflama formundan elde edilen veriler ışığında çeşitli sonuçlara ulaşılmıştır.

Hayat boyu öğrenme teması altında yapılan bu araştırmada en dikkat çekici sonuç, 2000-2003 arasında bu konuyla ilgili bir lisansüstü çalışmanın yapılmamış olmasıdır. Yüksek Öğretim Kurulu web sayfasında yapılan hayat boyu öğrenme/yaşam boyu öğrenme anahtar kelimelerine dayalı olarak yapılan tarama sonucunda hiçbir lisansüstü çalışmanın olmaması, konunun ne kadar önemli olduğu düşünüldüğünde dikkate değerdir. Bir diğer dikkat çekici sonuç ise,

konu ile ilgili yazılan tezler genellikle yüksek lisans düzeyinde yazılmıştır ve bu alanda yazılan doktora düzeyi tez sayısı sadece ikidir.

Hayat boyu öğrenme alanında yazılan makaleler genel olarak aynı alanda çalışan tek yazarlı ya da 2 yazarlı şekilde yayınlanmıştır. Bu durumu hayat boyu öğrenme konusunun farklı disiplinlerle çok fazla kaynaştırılmayıp, tek bir alanda yapılan incelemelerin makale ve tezlere aktarılması şeklinde yorumlanabilir. Bu durum diğer alanlarda yapılan çalışmalarla benzer özellik göstermektedir (Alper ve Gülbahar, 2009; Arık ve Türkmen, 2009; Gündoğdu vd., 2016-yayına Kabul edildi; Ozan ve Köse, 2012; Saracaloğlu vd. 2013)

Yayımlanan makale ve tezlerin araştırma inceleme türündedir. Bu konuda yapılan kuramsal derleme türü oldukça azdır. Bu durum konuyla ilgili araştırmaların alanda yapıldığı şeklinde yorumlanabilir ve olumlu bir durumdur. Eğitim alanında birçok farklı konuda yapılan araştırma yönelim çalışmalarında da kuramsal çalışmalardan daha çok alan araştırmasına bir yönelim olduğunu göstermektedir (Çiltaş, Güler ve Sözbilir, 2012; Erdem, 2011; Göktaş ve ark., 2012a; Göktaş ve ark., 2012b; Karadağ, 2009; Ozan ve Köse, 2012; Sözbilir ve Kutu, 2008; Tarman, Güven ve Aktaşlı, 2011; Yılmaz ve Altinkurt, 2012).

Yayımlanan tez ve makalelerde genel olarak tarama modellerine dayalı tutum incelemesi alanında yazılmıştır. Bu algı ve tutumlar incelenirken araştırmacıların çoğu daha önceden geliştirilen Hayat boyu Eğilimler ölçeğini kullanmışlardır. Bu ölçekler Coşkun (2009), Şahin, Akbaşlı ve Yanpar Yelken (2010), Coşkun ve Demirel (2012) yılında geliştirilen hayat boyu öğrenme ölçekleridir. Tarama modelinin araştırmacılar tarafından eğitim alanında farklı konularda da sıklıkla tercih edildiğine yönelik literatürde (Erdoğan ve Çağiltay; 2009; Farhoomand ve Drury, 1999; Fazlıoğulları ve Kurul, 2012; Ok, 2009; Orlikowski ve Baroudi, 1991; Ozan ve Köse, 2012; Saracaloğlu ve Dursun, 2010) yer alan bulgular bu araştırmanın sonuçlarına benzerlik arz etmektedir.

Çalışmanın örneklem grubu incelendiğinde araştırmalara en çok konu olan grubun lisans ve öğretmen olduğu görülmektedir. Bu durum Fazlıoğulları ve Kurul (2012) tarafından yapılan eğitim bilimleri alanından yapılan doktora tezlerinin incelendiği araştırmada da rastlanılmıştır. Arık ve Türkmen (2009) de benzer şekilde, araştırma-

larda üniversite öğrencilerinin görüşlerine başvurulduğunu belirlemiştir. Bunun yanında hayat boyu öğrenme konusuyla ilgili okul öncesi öğrenciler, lisansüstü öğrenciler ve velilerle ilgili yapılan çalışmaların yokluğu veya azlığı dikkat çekmektedir.

Çalışmalarda genel olarak klasik veri toplama araç türü kullanılmıştır. Örneklem türü incelendiğinde kolay ulaşılabılır örneklem tercih edildiği için araştırmacıların örneklemine yakın olduğu ve bunun için klasik veri toplama araçlarını tercih ettikleri sonucuna varılabilir. Yalnızca iki çalışmada çevrimiçi (online) veri toplama aracı kullanılmıştır. Bu iki çalışmada örneklem sayısı çok büyük ve dağınık olduğu için çevrimiçi veri toplama aracı tercih edildiği sonucuna varılabilir. Ülkemizde çevrimiçi yöntemler aracılığıyla veri toplama durumu son yıllarda epeyce artmış görünse de, araştırmacılar (ve katılımcılar) hala klasik yollarla veri toplamaya sıcak baktıkları düşünülebilir. Bu durum Erdoğan, Marcinkowski ve Ok (2009)'un ve Erdem (2011)'in anket ve ölçeklerin sıklıkla eğitim araştırmalarında kullanıldığı bulgusuyla benzerlik göstermektedir. Çalışmaların örneklem türü incelendiğinde konu ile ilgili yapılan çalışmalarda amaca uygun örneklem kullanıldığı tespit edilmiştir. Bunun yanında rastgele ve kolay ulaşılabılır örneklem türleri de azımsanmayacak miktardadır. Bu durum araştırma süreçlerinde yaşanan resmi işlemlerdeki yoğunluk, izin alma sürecindeki sıkıntılar ve katılımcıların araştırma sürecine katılmama (veya içten katılma) dirençleri ile açıklanabilir. Çalışmalardaki örneklem büyüklüklerine bakıldığında en çok 101-300 arası örneklem büyüklüğu tercih edilmiştir. Bu durumun araştırmaların genel olarak nicel yollarla yapıldığı ve veri toplamak için kullanılan likert tipi ölçeğin büyük gruplara uygulanabilme kolaylığından kaynaklandığı söylenebilir. Araştırmalarda örneklem büyüklüğu olarak 30'da büyük ve 500'den küçük sayıdaki katılımcı barındıran araştırma gruplarının yeterli olduğu düşünölmektedir (Altunışık, Coşkun, Bayraktaroğlu ve Yıldırım, 2012). Bu bağlamda hayat boyu öğrenme konusuyla ilgili yapılan alan araştırmalarında ulaşılan örneklem büyüklüğünün yeterli olduğu söylenebilir.

İncelenen tez ve makalelerin veri analiz yöntemlerine bakıldığında betimsel yöntemlerden frekans/yüzde analizinin dokuz tane, ortalama/standart sapma analizinin dokuz tane olduğu dikkat çekmektedir. Grafikte gösterimde ise yalnızca üç çalışmada yer ver-

ilmiştir. Kestirimsel analiz tekniklerinden en fazla t testi ardından ANOVA) kullanıldığı görülmektedir. Non-parametrik testlerin ise genel olarak tercih edilmediği dikkati çekmektedir Arık ve Türkmen (2009) yapmış oldukları analizde makalelerde sırasıyla frekans ve yüzde değerleri, varyans analizi ve t-testinin daha sık başvurduğu bulgusuna ulaşmıştır. Yurtdışı literatüre bakıldığında ise, Hsu (2005) eğitim alanındaki araştırmalarda betimleyici istatistikler ve ANOVA'nın çok daha fazla kullanıldığını bildirmektedir. Bu durum Erdem (2011)'in araştırmalarda sırasıyla t-testi, ANOVA ve betimsel istatistiklere sıklıkla başvurulduğu bulgusuyla da örtüşmektedir.

İlgili çalışmalarda genellikle nicel analiz yöntemleri kullanılmakla birlikte, sınırlı da olsa nitel analiz yöntemlerinden içerik analizi ve betimsel analiz yöntemi kullanılan çalışmalarda bulunmaktadır. Bu durum yerli ve yabancı literatürle de (Arık ve Türkmen, 2009; Balcı ve Apaydın, 2009; Chen ve Hirschheim, 2004; Fazlıoğulları ve Kurul, 2012; Guo ve Sheffiled, 2008; Hranstinski ve Keller, 2007; Karadağ, 2009) benzerlik göstermektedir.

Sonuç olarak 2000-2015 yılları arasında hayat boyu Öğrenme konusunda yayınlanan tez ve makaleler incelendiğinde bu konuyla ilgili 2004 yılından önce yayınlanmış herhangi bir makale/tez bulunmadığı, genellikle 2013 yılından sonra bu alanda yapılan çalışmaların çoğaldığı göze çarpmaktadır. Bu konuda araştırmacılar genel olarak nicel yöntemleri tercih etmekle birlikte veri çözümlenmesinde t testi ve ANOVA üzerinde yoğunlaşmıştır. Verilerin çoğunlukla likert tipi ölçeklerle toplandığı ve araştırmacıların hayat boyu öğrenme eğilimleri isimli ölçeği tercih ettikleri görülmektedir.

Elde edilen sonuçlara göre;

- Hayat boyu öğrenme kavramı çok disiplinli araştırmalara konu olarak alınabilir. Dolayısıyla çok yazarlı ve bakış açılı çalışmalar yapılabilir.
- Konuyla ilgili olarak daha derinlikli, geçerli ve güvenilir sonuçlar elde etmek bakımından karma desenli çalışmalara yer verilebilir.
- Hayat boyu öğrenme alanında yönelik kuramsal derleme, çeviri, kitap ve makale çalışmaları yapılabilir.

- Hayat boyu öğrenme konusunda lisansüstü öğrencilerle, velilerle ve ilköğretim düzeyinde öğrencilerle yapılan çalışmaların azlığı dikkat çekmektedir. Üniversite öğrencileri ve öğretmenler dışında örneklem gruplarıyla araştırmalar gerçekleştirilmelidir. Hayat boyu öğrenme kavramının literatürde çocukluktan başlaması gereken ekinlikler yoluyla desteklenebileceği düşünöldüğünde, erken yaşlarda hayat boyu öğrenmeyle ilgili değişkenlerin de araştırılmasına gereksinim vardır.
- İncelenen tezlerde başvuru lan veri analiz teknikleri dikkate alındığında, ileri istatistik tekniklerine ve yapısal eşitlik modellemelerine yönelik çalışmaların sayısı artırılabilir.

Kaynaklar

- Alper, A. ve Gülbahar, Y. (2009). Trends and issues in educational technologies: A review of recent research in TOJET. *The Turkish Online Journal of Educational Technology - TOJET*, 8(2), 124-135
- Altunışık, R., Coşkun R., Bayraktaroğlu, S. ve Yıldırım, E. (2012). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri* (7. baskı). İstanbul: Sakarya Kitabevi.
- Arık, R. S. ve Türkmen, M. (2009, Mayıs). *Eğitim bilimleri alanında yayımlanan bilimsel dergilerde yer alan makalelerin incelenmesi*. I. Uluslararası Türkiye Eğitim Araştırmaları Kongresi'nde sunulan sözel bildiri, 1-3 Mayıs, 2009, Çanakkale
- Balcı, A. ve Apaydın, Ç. (2009). Türkiye'de eğitim yönetimi araştırmalarının durumu: Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi Örneği. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 59(15), 325-343.
- Berberoğlu, B. (2010). Hayat boyu öğrenme ile bilgi ve iletişim teknolojileri açısında Türkiye'nin Avrupa Birliği'ndeki konumu. *Journal of Bilgi Ekonomisi ve Yönetimi* 5(2), 113-117.
- Beycioğlu, K., ve Konan, N. (2008). Yaşam boyu öğrenme ve avrupa eğitim politikaları. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(24), 369-382.
- Cheallaigh, M.N.(2001). Life long learning-how the paradigm has changed in the 1990s.(Eds. Descy, P & Tessaring M.) *Training in Europe*. Volume 1. Luxembourg: Office for Official Publication of the European Communities.
- Chen, W. & Hirschheim, R. (2004). A paradigmatic and methodological examination of information systems research from 1991 to 2001. *Information System Journal*, 14, 197-235.
- CERI (Centre for Educational Research and Innovation) (2001). *Education policy analysis*. OECD, Paris.

S.Yüksel,K.Gündoğdu/EÜ Eğitim Fakültesi Dergisi,18-2(2016), 1491-1513

- Coşkun. Y ve Demirel M. (2012) Üniversite öğrencilerinin hayat boyu öğrenme eğilimleri *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 42, 108-120
- Çiltaş, A., Güler, G. ve Sözbilir, M. (2012). Mathematics education research in Turkey: A content analysis study. *Educational Sciences: Theory & Practice*, 12(1), 574- 580
- Duman, A. (2007). *Yetişkinler eğitimi*, Ankara: Utopya Yayınevi
- EC (2003). *Implementing Lifelong learning strategies in Europe: Progress report on the follow-up to The Council resolution of 2002 on lifelong learning*. Brussels.
- Edwards, R., ve Usher, R. (2001). Lifelong learning: a postmodern condition of education? *Adult Education Quarterly*, 51(4), 273- 287.
- Erdoğan, M., Marcinkowski, T. ve Ok, A. (2009). Content analysis of selected features of k-8 environmental education research studies in Turkey, 1997-2007. *Environmental Education Research*, 15 (5), 525-548.
- Faris R.(2004) *Lifelong Learning, Social Capital and Place Management in Learning Communities and Regions: a Rubic's Cube or a Kaleidoscope?* Erişim: <http://members.shaw.ca/rfaris/docs/hottopic.pdf> adresinden 20 Mayıs 2015 tarihinde indirilmiştir.
- Fazlıoğulları, O. ve Kurul, N. (2012). Türkiyedeki eğitim bilimleri doktora tezlerinin özellikleri. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24, 43-75.
- Göktaş, Y., Hasançebi, F., Varışoğlu, B., Akçay, A., Bayrak, N., Baran, M. ve Sözbilir, M. (2012). Trends in educational research in Turkey: A content analysis. *Educational Sciences: Theory & Practice*, 12(1), 455-460.
- Göktaş, Y., Küçük, S., Aydemir, M., Telli, E., Arpacık, Ö., Yıldırım, G. ve Reisoğlu, İ. (2012). Educational technology research trends in Turkey: A content analysis of the 2000-2009 decade. *Educational Sciences: Theory & Practice*, 12(1), 191-199.
- Guo Z. and Sheffield J. (2008). A paradigmatic and methodological examination of knowledge management research: 2000 to 2004. *Decision Support Systems*, 44, 673-688.
- Gülbahar, Y. ve Alper, A. (2009). Öğretim Teknolojileri Alanında Yapılan Araştırmalar Konusunda Bir İçerik Analizi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 42 (2), 93-111.
- Gündoğdu, K. vd. (Kabul edildi). Trends in Values and Character Education Researches in Turkey. *International Online Journal of Educational Sciences*.
- Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü (2015). *Hayat boyu öğrenme*. <http://hbogm.meb.gov.tr/> adresinden 15 Mayıs 2015 tarihinde indirilmiştir.
- Hranstinski, S. ve Keller, C. (2007). An examination of research approaches that underlie research on educational technology: a review from 2000 to 2004. *Journal of Educational Computing Research*, 36 (2), 175-190.

S.Yüksel,K.Gündoğdu/EÜ Eğitim Fakültesi Dergisi,18-2(2016), 1491-1513

- Hsu, T. (2005). Research methods and data analysis procedures used by educational researchers. *International Journal of Research & Method in Education*, 28 (2), 109-133.
- Karadağ, E. (2009). Eğitim bilimleri alanında yapılmış doktora tezlerinin incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10 (3), 75-87.
- Knowles, M. (1996). *Yetişkin Öğrenenler, Göz Ardı Edilen Bir Kesim* [Çev. Serap Ayhan].Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.
- Miser, R. (2006). İnternet ne öğretir? Fevziye Sayılan ve Ahmet Yıldız (Haz.). *Yaşam boyu öğrenme içinde*. (ss.58-61). Ankara: Pegem Yayınevi
- Orlikowski, W. ve Baroudi, J. J. (1991). Studying information technology in organizations: research approaches and assumptions. *Information Systems Research*, 2, 1-28.
- Ozan, C. ve Köse, E. (2012). *Eğitim programları ve öğretim alanındaki araştırma eğilimleri: bir içerik analizi*. II. Ulusal Eğitim Programları ve Öğretim Kongresi'nde sunulan bildiri. Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu, 27-28 Eylül.
- Polat, C. ve Odabaş, H. (2008). *Bilgi toplumunda hayat boyu öğrenmenin anahtarı: bilgi okuryazarlığı, küreselleşme, demokratikleşme ve Türkiye*. Uluslararası Sempozyumu Bildiri Kitabı International Symposium on Globalization, Democratization and Turkey Proceedings içinde (596-606). Antalya: Akdeniz Üniversitesi.
- Saracaloğlu, A. S., ve Dursun, F. (2010, Mayıs). *Türkiye'de eğitim programları ve öğretim alanındaki lisansüstü tezlerinin incelenmesi*. 1. Ulusal Eğitim Programları ve Öğretim Kongresi, Balıkesir Üniversitesi, Ayvalık.
- Senemoğlu, Nuray(2001). *Gelişim Öğrenme ve Öğretim- Kuramdan Uygulamaya*. Gazi Kitapevi.Ankara
- Sönmez, V. (2007). *Öğretim İlke ve Yöntemleri*. Ankara: Anı Yayınevi
- Sözbilir, M. ve Kutu, H. (2008). Development and Current Status of Science Education Research in Turkey. *Essays in Education* [Special issue], 1-22. Online [http://www.usca.edu/essays]
- Tarman, B., Güven, C. ve Aktaşlı, İ. (2011). Türkiye'de sosyal bilgiler eğitimi alanında yapılan doktora tezlerinin değerlendirilmesi ve alana katkıları. *Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32, 391-410.
- Toprak M, ve Erdoğan, A. (2012). Yaşam boyu öğrenme: kavram, politika, araçlar ve uygulama. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 2, 1-17.
- Ulusal Ajans (2015). *Başkanlık kuruluşu ve yapısı*. http://www.ua.gov.tr/kurumsal/baskanlik_adresinden_19_Mayis_2015_tarihinde_indirilmistir.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2004). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (4. Baskı). Ankara: Seçkin Yayınevi

Yılmaz, K. ve Altinkurt, Y. (2012). An examination of articles published on pre-school education in Turkey. *Educational Sciences: Theory & Practice*, Special Issue, 3227-3241.

Extended Summary

Introduction

Learning is the individual's permanently interpretation process of the stimulants in his mind from the external world via his own senses. People do not only learn in schools. Knowledge and the desire of reaching it has been going on since the presence of mankind. That's why, lifelong learning is the desire to reach knowledge which continues from birth until death and differentiates from person to person, time to time and in accordance with development periods. While there is generally the concept of basic education concept at the very beginning of the individuals' lives, later on, there is adult education and lifelong learning concepts in other periods of their lives. Even if the individuals start learning at schools, they have to keep up with the society, meet their needs and curiosity, and explore new things by sustaining learning during other phases of their lives. Lifelong learning concept arises from this. According to European Commission, lifelong learning is defined as all the learning activities performed during lifetime so as to be able to realize knowledge, skills and competencies with a perspective related to personality, citizenship, social and employment (National Agency, 2015).

Purpose

In this study, it is aimed to analyze the articles and postgraduate dissertations published on the subject of "Lifelong Learning" in Turkey between the years of 2000-2015.

Method

In this research, which is a qualitative research based on document review, content analysis is used. The content of the study is composed of 19 articles and 10 postgraduate dissertations. These articles and dissertations which have been figured out as a result of scanning the journals and dissertations published between the years of 2000-2015, have been subjected to content analysis by means of "Article and Classification Form". In the selection of the studies related with the subject, the point that was given importance to is whether the dissertations were published in Higher Education Board dissertation center and whether the article is published in Turkish Academic Network and Information Center database (ULAKBIM) and in ACADEMIA Social Science Index. In this research, content analysis method is used so as to analyze the data.

Findings

When content analysis is investigated, it can be seen that 23 of the articles and dissertations (79,3%) are published between the years of 2011-2015, 4 of them (13,8%) are published between 2008-2010, and 2 of them (6,9%) are published between 2007-2004. When the articles and dissertations published on the subject of Lifelong Learning between the years of 2000-2015 are analyzed, what attracts atten-

tion is the fact that there are no articles or dissertations published on this subject before 2004, and that most of the studies on this subject are done after 2013.

Together with the fact that the researchers prefer quantitative methods on the subject of lifelong learning in general, they use T-test and ANOVA in data analysis. When the findings of the researches are taken into account, it can be determined that most of the studies on the subject of lifelong learning are composed of quantitative researches (79,3%), followed by qualitative researches (13,8%) and mixed studies (6,9%). It can be noticed that most of the dissertations and articles written about Lifelong Learning are written for the purpose of investigating perception and attitude (47,5%). Besides, it can be seen at the end of the research that 7 of these articles and dissertations (17,5%) are written for the purpose of application, 5 of them (12,5%) for the purpose of program evaluation, 4 of them (10%) for the purpose of literature review, and the rest 4 (10%) for the purpose of model suggestion. It can be concluded that the number of articles and dissertations written on this subject for the purpose of comparative description is extremely limited and there is just 1 (2,5%).

According to the data gathered at the end of the research, in the researches done on the subject of Lifelong Learning, non-experimental design is used in general (79,3%). When non-experimental designs are analyzed, it is determined that 13 of these studies (34,2%) are made by using descriptive survey method, 6 of them (15,8%) by relational screening method, 2 of them (6,9%) by comparative method, 1 of them (3,4%) by structural equation model and 1 of them (3,4%) by scale development model. No experimental studies have been found at the end of literature review on Lifelong Learning. Besides, when related table is analyzed, it can be seen that there are totally 3 studies (10,3%) made by using interactional designs and 2 of these studies are descriptive survey method (6,9%), and 1 of them is phenomenological method (3,4%). Also, it is seen that there are totally 2 studies (6,9%) made by mixed designs.

According to the findings gathered related to sample discrimination of the articles published in ULAKBIM and ACADEMIA, and the dissertations published in YOK database, it can be seen that there are studies which get their samples mostly from undergraduate degree and teachers. When data is analyzed, it can be noticed that the number of these studies are equal and the number of studies from in which the sample is gathered from both is 6 (20,7%). In the research, it is found out that course books are taken as samples in the second rank. When the results of the research is analyzed, it can be seen that there are studies on Lifelong Learning made on pre-schools, post-graduate students and parents.

In the articles and dissertations analyzed in the light of the researches done, it can be said that Likert Scale Method (51,5%) is mostly used so as to make perception and attitude investigation. Besides, the scarcity of qualitative researches attract attention and it can be concluded that the researchers prefer using only interview technique; especially semi-structured interview (9,1%). While these perceptions and attitudes are analyzed, the researchers have mostly used Lifelong Tendency Scale, which was developed before. These scales are the Lifelong Learning scales developed by Coşkun (2009), Şahin, Akbaşlı and Yanpar Yelken (2010), Coşkun and Demirel (2012).

Conclusion

In conclusion, this study is of great importance for the fact that it is a sample of content analysis related to dissertations and articles published on the subject of lifelong learning, that there aren't enough content analysis researches related to the quality of the articles published in educational journals indexed by YOK dissertation database, ACADEMIA Social Science Index and ULAKBIM database, and that the findings of the research supply educational researchers scientific information about the quality of dissertations and articles on this subject.

* * * *